

Malmen Montessori (Org. nr. 864501-2132)
info@malmen.com

2022-05-27
Dnr SI 2020:8002

Beslut

efter kvalitetsgranskning av läsfrämjande
arbete i grundskolan – med särskilt fokus på
undervisningen i svenska i årskurs 4–6 vid
Malmen Montessori i Borås kommun med
Malmen Montessori som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Malmen Montessori avseende verksamhetens kvalitet inom det läsfrämjande arbetet i grundskolan – med särskilt fokus på undervisningen i svenska i årskurs 4–6. Med läsfrämjande arbete avses här undervisningsinslag och aktiviteter som syftar till att stimulera och vidga elevers läsintresse och utveckling av goda läsvanor.

Skolinspektionen gör bedömningar i förhållande till de kvalitetskriterier som myndigheten satt upp inom det granskade området. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, utifrån om kvalitetskriterierna uppfylls i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen i normalfallet att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. Skolinspektionen begär därefter en skriftlig redovisning av huvudmannen som visar vilka förbättringsåtgärder skolan vidtagit. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/lasframjande-arbete-i-grundskolan/>

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Malmen Montessori i följande utsträckning:

Bedömningsområde 1: Läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Skolinspektionen bedömer att lärarna *i flera delar* integrerar läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6, för att stimulera och vidga såväl flickors som pojkars läsintresse.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar.

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna. Med ett sådant underlag har lärarna en grund för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse och läsvanor.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att skolans övergripande läsfrämjande arbete *i flera delar* är strategiskt och uthålligt.

Utvecklingsarbeten behöver inledas inom följande delar.

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir mer metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Rektorn behöver även leda ett arbete för att skapa fysiska och sociala miljöer i skolan som stimulerar elevernas intresse för läsning. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser.
- Rektorn och skolpersonalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor bland eleverna på den egna skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 november 2022 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2020:8002) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Bedömningsområde 1: Läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6

Här bedöms i vilken utsträckning lärarna integrerar läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6, för att stimulera och vidga såväl flickors som pojkars läsintresse. I detta ingår att:

- Lärarna sätter läsningen i ett innehållsmässigt och socialt sammanhang samt tydliggör syftet med läsningen. Lärarna ger eleverna rika möjligheter till social interaktion och samtal kring det lästa.
- Lärarna framhåller läsningens värde genom att de visar intresse för vad eleverna läser samt ger läsningen utrymme och prioritet i undervisningen.
- Lärarna arbetar på ett genomtänkt och varierat sätt för att stimulera alla elevers läsintresse. Lärarna riktar läsfrämjande insatser särskilt mot elever med svagt intresse för eller ringa vana vid att läsa, eller som i övrigt begränsas av stereotypa mönster i sin läsning. Lärarna matchar läsmaterialet med elevernas intressen, erfarenheter och behov. Lärarna visar att de har höga förväntningar på samtliga elever genom att förmedla att alla elever kan utvecklas till goda läsare.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärarna i *flera delar* integrerar läsfrämjande inslag i undervisningen i svenska i årskurs 4–6, för att stimulera och vidga såväl flickors som pojkars läsintresse.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna främjar elevernas läsintresse genom att sätta läsningen i ett innehållsmässigt och socialt sammanhang samt tydliggör syftet med läsningen. Detta visar sig bland annat genom att lärarna arbetar ämnesintegrerat och väljer aktuella texter utifrån de temata de arbetar med. Lärarna ger därutöver eleverna möjligheter till social interaktion och samtal kring de texter de läser.

Granskningen visar vidare att lärarna i viss del främjar elevernas läsintresse genom att framhålla läsningens värde. Lärarna gör detta bland annat genom att visa intresse för vad eleverna läser samt genom att regelbundet diskutera tillsammans med eleverna kring vilka böcker de är intresserade av att läsa. Några elever i årskurs 6 uppger dock att lärarna i högre utsträckning skulle kunna visa ett intresse av vad de läser. Lärarnas undervisning reflekterar även värdet av läsning genom att

läsningen ges utrymme och tidsmässig prioritet i undervisningen. Några elever i årskurs 6 uppger att de inte ges möjlighet att läsa sina egenvalda böcker under lektionerna i svenska. För att höja kvaliteten i arbetet med att framhålla läsningens värde och för att främja elevernas läsintresse behöver lärarna i årskurs 6 i större utsträckning visa intresse för alla elevers läsning.

Granskningen visar vidare att lärarna har en viss medvetenhet om generella skillnader i samhället vad gäller läsintresse och läsvanor som finns kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön. Däremot tar inte lärarna på ett strukturerat sätt reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor. Lärarna ser ändå att pojkarna generellt läser mindre än flickor. Utifrån denna iakttagelse har lärarna vidtagit olika åtgärder för att stimulera pojkarnas läsintresse. Lärarna arbetar vidare med att uppmuntra och motivera eleverna till läsning, samt erbjuder eleverna vägledning för att matcha läsmaterial med elevernas intressen, erfarenheter och behov. Dock framgår det av intervjuer med några elever i årskurs 6 att lärarna i de egna elevgrupperna inte intresserar sig av de egenvalda böcker som de läser och att de skulle vilja få ett större inflytande över vilka böcker som de ska läsa gemensamt.

Motivering

Lärarna sätter läsningen i ett innehållsmässigt och socialt sammanhang samt tydliggör syftet med läsningen

Granskningen visar att lärarna sätter de texter eleverna läser i ett innehållsmässigt sammanhang och försäkrar sig om att syftet med läsningen framgår för eleverna. Av intervju med lärarna framgår att de arbetar ämnesintegrerat och med olika teman till vilka de väljer läsmaterial utifrån det ämnesområde de arbetar med. En lärare berättar att när de läste om antikens Grekland i de samhällsorienterande ämnena läste de samtidigt berättelser om grekiska gudar i svenskundervisningen. En annan lärare uppger att när de arbetade med romarriket läste de om *Romulus och Remulus* i svenskundervisningen. En tredje lärare exemplifierar med att när eleverna fick läsa *Kalle och chokladfabriken* använde de sig av bokens innehåll och studerade kakaobönan och djungeln i de naturorienterande ämnena. Lärarna berättar vidare att de på olika sätt förklarar syftet med läsningen för eleverna och att det är något de arbetar med kontinuerligt i samband med att eleverna väljer böcker och inför att de ska börja läsa.

Granskningen visar vidare att lärarna ger eleverna möjligheter till social interaktion och samtal kring det lästa, när det gäller såväl individuellt som gemensamt lästa texter. Det framgår av intervjuerna med såväl eleverna som lärarna att eleverna får samtala om de böcker de läser. Dock säger några elever i årskurs 6 att de skulle vilja få samtala mera om det lästa. En lärare berättar att eleverna utifrån frågor samtalar i par kring den egenvalda boken. En annan lärare berättar att hen alltid för samtal tillsammans med eleverna i samband med högläsningen av

gemensamma texter och böcker. Läraren exemplifierar med att de nyligen läst en text om så kallade *fake news* och att de då uppstod många gemensamma samtal i klassen. En tredje lärare berättar att hen läst *Anne Franks dagbok* tillsammans med eleverna och att eleverna då även fick samtala kring reflekterande frågor såsom *Hur skulle du uppleva att vara i Anne Franks situation?*. Granskningen visar vidare att eleverna även får möjlighet att skriva om de texter de läst. Eleverna skriver bokrecensioner som de sedan får presentera muntligt och de fyller även i läsloggar. Därutöver framgår det av intervjuerna några enstaka exempel där eleverna beskriver att de även får dramatisera kring det lästa. Såväl rektorn som lärarna samt eleverna berättar att de årligen firar Nobeldagen. I samband med detta får eleverna läsa in sig på olika områden och därefter delta vid Nobeldagen som en viss karaktär.

Lärarna framhåller läsningens värde för eleverna

Granskningen visar att lärarnas undervisning oftast reflekterar värdet av läsning genom att lärarna visar intresse för de texter eleverna läser och uppmuntrar dem att berätta om sin läsning. Dock framgår det av elevintervjuerna med eleverna i årskurs 6 att de anser att lärarna inte alltid visar så mycket intresse för vad de läser. Av intervjuer med lärarna framgår däremot att de diskuterar kontinuerligt tillsammans med eleverna om vilka böcker de läser och hur det går att läsa. Det framgår av intervjuerna med lärarna och rektorn att läsningen är integrerad i alla ämnen och att detta är något som lärarna framhåller för eleverna som viktigt. Lärarna säger att de ofta uppmuntrar eleverna till läsning och poängterar läsningens betydelse, inte bara för svenskämnet utan även för att kunna tillägna sig kunskaper inom andra ämnen. Vidare berättar ett antal lärare att de alltid läser själva samtidigt som eleverna läser sina egen valda böcker. Dessa lärare säger att det är viktigt att vara läsande förebilder.

Granskningen visar vidare att läsningen ges utrymme och tidsmässig prioritet i undervisningen. Det framgår av intervjuerna med såväl lärarna, rektorn samt eleverna i årskurs 5 att eleverna läser 15-20 minuter i början av varje skoldag. Dock uppger några elever i årskurs 6 att de inte alltid ges möjlighet att läsa i den omfattningen. Av lärarintervjuerna framgår att eleverna ges regelbundna möjligheter till såväl högläsning som tyst läsning, samtidigt som några elever i årskurs 6 berättar att de sällan får läsa sina egenvalda böcker.

Lärarna arbetar i viss mån med läsfrämjande insatser och riktar dem till elever med svagt intresse för läsning

Granskningen visar att lärarna har en viss medvetenhet om generella skillnader i samhället vad gäller läsintresse och läsvanor som finns kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön. Av intervju med lärarna framgår dock att de inte arbetar på något strukturerat sätt för att ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor i elevgrupperna. Lärarna beskriver emellertid att de har viss kännedom

om den egna elevgruppens erfarenheter, intressen och behov. Lärarna erhåller denna kunskap bland annat genom att samtala med eleverna om vilka böcker de är intresserade av att läsa, genom samtal med eleverna under deras läsning samt genom att elevernas läsförmåga testas. Flera lärare berättar att de ser att pojkarna generellt läser mindre än flickorna och att det bland pojkarna finns flera som är svaga läsare. Lärarna berättar även att det varierar mellan klasserna i vilken utsträckning eleverna är intresserade av att läsa. Lärarna säger att detta innebär att de ibland behöver arbeta lite olika för att på bästa sätt kunna möta den aktuella gruppens behov. Samtliga lärare framhåller dock att en viktig faktor i det läsfrämjande arbetet handlar om att finna böcker som intresserar eleverna, såväl de böcker som eleverna läser själva som de böcker lärarna läser i samband med högläsning.

Granskningen visar att det finns exempel där lärarna riktar insatser till de grupper som har ett mindre läsintresse eller är svagare läsare. Lärarna berättar att de arbetar med att hitta böcker som väcker elevernas läsintresse och de arbetar med att anpassa böcker efter vilken nivå eleverna befinner sig på samt utifrån vad de är intresserade av att läsa. En lärare berättar att lärarna identifierat att många pojkar som i normalfallet inte uppskattar att läsa är mycket intresserade av *gaming*, varpå skolan köpte in böcker inom detta tema. Detta ledde till att pojkarna läste med stort intresse. En annan lärare berättar att hen identifierat ett antal pojkar som var fotbollsintresserade och tillsammans med dem därför läste boken *Jag är Zlatan*. En tredje lärare säger att hen noterat att *gamingböcker* ofta utspelar sig i olika dystopier, vilket intresserar eleverna. Läraren arbetade då tillsammans med eleverna kring temat dystopier där eleverna fick läsa Karin Boyes *Kallocain*, vilket läraren säger att eleverna aldrig annars hade valt att göra. Läraren berättar att eleverna tyckte boken var väldigt bra.

Granskningen visar vidare att lärarna erbjuder eleverna vägledning för att matcha läsmaterial med elevernas intressen, erfarenheter och behov, både när det gäller gemensam och individuell läsning. Av intervjuerna med lärarna framgår att de frågar eleverna vad de är intresserade av att läsa och på olika sätt hjälper eleverna att hitta böcker som passar dem. En lärare som undervisar i årskurs 4-5 berättar att hen utgår ifrån elevernas läsintresse vid val av högläsningsbok, bland annat genom att hen tar hänsyn till att det finns ett antal elever i klassen som har ett lågt läsintresse. Läraren berättar vidare att hen även tar reda på vilka genre som eleverna är intresserade av och tar sedan hjälp av bibliotekspersonalen för att kunna låna flera böcker i samma genre. Läraren uppger även att hen läser högt ifrån på böckernas baksidor för att väcka elevernas intresse. En annan lärare i årskurs 4-5 säger att hen brukar berätta vad hen själv läser just för tillfället. Läraren arbetar även med att ta reda på elevernas intressen och sedan matcha böcker gentemot dessa. Läraren exemplifierar med att ett antal elever var intresserade av serietidningar, varpå skolan köpte in sådana. En lärare i årskurs 6 berättar att hen försöker matcha elevernas intressen med böcker som de skulle kunna gilla. Läraren

uppgger att de köpt in böcker som handlar om *gaming* i samband med att de noterat att några elever med lågt läsintresse uppskattade att läsa dessa böcker. En annan lärare berättar att hen arbetar med sakprosa för att stimulera elevernas läsintresse. Dock berättar eleverna i årskurs 6 att lärarna inte frågar dem vad de är intresserade av att läsa och att de skulle vilja få vara med mer och påverka vilka böcker de ska läsa gemensamt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna. Med ett sådant underlag har lärarna en grund för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse och läsvanor.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna har viss kännedom om den egna elevgruppens läsintresse och behov bland annat utifrån vad de ser i undervisningen. Ett antal lärare har till exempel identifierat att pojkar generellt är mindre intresserade av att läsa än flickor och därefter genomfört riktade insatser för att stimulera pojkarnas läsintresse. Lärarna tar dock inte på ett strukturerat sätt reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor. Detta innebär att lärarnas kännedom om de elever och elevgrupper som särskilt behöver få ta del av läsfrämjande insatser till viss del är begränsad.

Av skollagen framgår att alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.¹ Enligt läroplan för grundskolan ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.²

Sverige har under ett antal år sett ett vikande läsintresse bland barn och unga.³ Det finns orosmoln kopplade till en bristande likvärdighet avseende såväl läsförståelse

¹ 1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen (2010:800).

² Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

³ SOU 2018:57. *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället*, s. 232, 276; Skolverket (2019). *PISA 2018 15-åringars kunskaper i läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Internationella studier 487*, s. 45–46; Skolverket (2017). *PIRLS 2016 Läsförståelse hos svenska elever i årskurs 4 i ett internationellt perspektiv*, s. 39–40.

som läsintresse, relaterat till både kön och socioekonomisk bakgrund.⁴ Att det finns stora och systematiska skillnader mellan flickor och pojkar och olika socioekonomiska grupper, vad gäller läsintresse och läsförmåga, visar att skolan inte på ett tillräckligt sätt förmår kompensera elever med mindre gynnsamma förutsättningar.⁵

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna på ett mer strukturerat sätt tar reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att identifiera eventuella mönster och skillnader som kan finnas kopplat till socioekonomisk och utländsk bakgrund samt kön. Med detta som grund kan lärarna på ett mera medvetet sätt anpassa läsundervisningen till de enskilda eleverna och vid behov stärka upp med undervisningsinslag som syftar till att motverka mönster som begränsar eleverna i deras läsning.

Bedömningsområde 2: Skolans övergripande läsfrämjande arbete

Här bedöms i vilken utsträckning skolans övergripande läsfrämjande arbete är strategiskt och uthålligt. I detta ingår att:

- Skolan bedriver ett strategiskt läsfrämjande arbete genom att rektorn verkar för en undervisningskultur som kännetecknas av samverkan mellan olika aktörer och som uppmuntrar lärare att sprida läsfrämjande strategier till varandra. I det strategiska läsfrämjande arbetet ingår också att skolbiblioteket utgör en viktig resurs samt att skolan skapar fysiska och sociala miljöer som syftar till att stimulera elevernas läsintresse.
- Skolan uppmärksammar mönster och skillnader mellan olika elevgrupper när det gäller elevernas läsintresse, läsvanor och läsförmåga. Rektorn med personal genomför insatser för att möta identifierade mönster och skillnader vad gäller läsintresse och läsvanor på den egna skolan. Rektorn förmedlar höga förväntningar på alla elever och skolpersonal när det gäller läsning.
- Skolan bedriver ett utvecklingsarbete avseende läsfrämjande insatser i undervisningen och utbildningen. Rektorn intar en aktiv roll när det gäller läsfrämjande insatser i utbildningen. Med utgångspunkt i uppföljning och analys av såväl resultat som skolans arbetsprocesser initierar rektorn vid behov utvecklingsinsatser avseende det läsfrämjande arbetet.

⁴ SOU 2018:57, s. 26.

⁵ SKL (2019). *Se, förstå och förändra – att motverka könsskillnader i skolresultat*, s. 57; Brozo (2019). *Att lyfta oengagerade och lågpresterande pojkars läsning* i Skolverkets modul Perspektiv på litteraturundervisning, Del. 2 Att välja texter, s. 2ff.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans övergripande läsfrämjande arbete *i flera delar* är strategiskt och uthålligt.

Skolinspektionens granskning visar att skolan i flera delar bedriver ett strategiskt arbete för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor, men att det finns delar som behöver utvecklas. Rektorn verkar generellt för en undervisningskultur som kännetecknas av samverkan mellan olika aktörer och av kunskapsspridning, dock är samverkan kring just det läsfrämjande arbetet till viss del begränsad. I de olika kollegiala forum som finns på skolan samverkar lärarna kontinuerligt med varandra i olika pedagogiska frågor, där läsning är en återkommande fråga. Däremot uppger lärarna att det för det läsfrämjande arbetet saknas en röd tråd i deras gemensamma samverkan. Vidare visar granskningen att ett antal lärare använder skolbiblioteket som en resurs i det läsfrämjande arbetet men att det främst används aktivt av lärarna och eleverna från förskoleklass upp till årskurs 5. Det framgår dock av granskningen att skolbiblioteket inte används av lärarna i det läsfrämjande arbetet i lika stor utsträckning i årskurserna 6–9, i synnerhet gäller detta årskurserna 8–9. Av granskningen framgår det att elevernas möjlighet att besöka skolbiblioteket delvis är begränsad till de tider när den biblioteksansvarige har möjlighet att närvara. Lärarna berättar att utbudet präglas av en variation för eleverna i förskoleklass upp till årskurs 5, men att utbudet är mindre anpassat för eleverna på högstadiet. Lärarna berättar dock att de har stora möjligheter att köpa in böcker såväl till klassrummen som till skolbiblioteket, vilket de också gör. Vidare visar Skolinspektionens granskning att det finns vissa fysiska miljöer som syftar till att stimulera elevernas läsintresse. Dessa är dock främst koncentrerade till ett antal klassrum.

Granskningen visar vidare att skolan delvis uppmärksammar och möter skillnader mellan olika elevgrupper. Rektorn och lärarna har en förståelse för de generella skillnader i samhället som finns mellan olika elevgrupper vad gäller läsintresse, läsvanor och läsförmåga. Rektorn leder dock inte något arbete för att skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader vad gäller läsintresse och läsvanor bland eleverna på den egna skolan. Det framgår dock av granskningen att rektorn förmedlar höga förväntningar på elever och på skolpersonalen.

Vidare visar granskningen att skolan i flera delar bedriver ett utvecklingsarbete avseende läsfrämjande insatser i undervisningen och utbildningen. Rektorns arbete är däremot mest inriktat på arbetet med elevernas läsförmåga och inte specifikt kring deras läsintresse. Däremot är rektorn aktiv i olika insatser som genomförs vid skolan för att främja elevernas läsintresse. För att ytterligare höja kvaliteten inom området behöver rektorn inta en mer aktiv roll i utvecklingsarbetet genom att följa

upp och analysera såväl resultat som de arbetsprocesser som påverkar och ingår i det läsfrämjande arbetet, detta för att vid behov kunna initiera utvecklingsinsatser.

Skolinspektionen har identifierat två utvecklingsområden inom bedömningsområdet. Motiveringen till utvecklingsområdena och rekommendationer för fortsatt arbete redogörs för under rubriken *Identifierade utvecklingsområden* nedan.

Motivering

Skolan bedriver till viss del ett strategiskt arbete för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor

Granskningen visar att rektorn verkar för en undervisningskultur som kännetecknas av samverkan mellan personalen och av kunskapsspridning, men att samverkan i liten mån sker specifikt avseende det läsfrämjande arbetet. Lärarna och rektorn säger att det finns ett strukturerat arbete när det gäller att arbeta med elevernas läsförmåga och att rektorn kommunicerat tydligt att läsning är viktigt, men att det dock saknas en röd övergripande tråd för hela skolans läsfrämjande arbete. Skolans lärare är uppdelade i sex arbetslag. Därutöver har rektorn skapat olika forum där lärarna samverkar med varandra såväl inom stadierna som stadiövergripande. Lärarna säger även att rektorn på olika sätt uppmuntrar dem att sprida framgångsrika strategier i det läsfrämjande arbetet och att rektorn också föreslår att de ska besöka varandras lektioner.

Granskningen visar vidare att ett antal lärare använder skolbiblioteket som en resurs i det läsfrämjande arbetet men att det främst används aktivt av lärarna och eleverna från förskoleklass upp till årskurs 5. Av intervjuer med lärare framgår det att skolbiblioteket inte används särskilt mycket i årskurserna 6-9, detta gäller i synnerhet i årskurserna 8-9. Det framgår av intervjuer med lärare, rektorn och bibliotekspersonal att samverkan mellan lärarna på högstadiet och skolbiblioteket i det läsfrämjande arbetet är begränsad och såväl lärarna som bibliotekspersonalen säger att den kan utvecklas. En personal som arbetar i fritidshemmet har en del av sin tjänst där den ansvarar för skolbiblioteket. De olika klasserna har klasstider då de kan besöka skolbiblioteket. Det framgår dock av intervjuer med såväl eleverna som läraren samt den biblioteksansvarige att hen ibland får andra uppdrag och då behöver stänga skolbiblioteket. Lärarna och eleverna framhåller att det finns ett utbud av böcker anpassade för eleverna upp till och med årskurs 6 som präglas av en variation, men lärarna i årskurserna 7-9 framhåller att utbudet ytterligare skulle kunna anpassas för eleverna i årskurserna 8-9. Lärarna berättar dock att de har goda möjligheter att köpa in nya böcker till såväl klassrummen som till skolbiblioteket, vilket de också gör. Det framgår vidare av intervjuerna att bibliotekspersonalen inte är särskilt aktiv i skolans läsfrämjande arbete. Innan pandemin besökte bibliotekspersonalen klassrummen, annars handlar det mest om att finnas på plats och hjälpa eleverna när de ska låna böcker.

Granskningen visar att det finns vissa fysiska miljöer i skolan som syftar till att stimulera elevernas läsintresse. I intervju med rektorn framkommer att skolan arbetar med att göra den fysiska miljön mer inbjudande till läsning. Rektorn och lärarna har arbetat med att göra klassrummen mer inbjudande till läsning, men det finns en variation i hur långt skolan kommit i detta arbete. I några klassrum har skolan inrett med soffor, kuddar och plastgräsmattor där eleverna kan sitta. Det gäller framförallt för eleverna i årskurserna 1-5. Rektorn har även sett till att skolan ingår i ett forskningsprojekt där ett klassrum är föremål för en studie och är därför särskilt inrett. Dock berättar såväl lärare som elever att några andra klassrum och i synnerhet korridorerna inte stimulerar till läsning.

Skolan uppmärksammar och möter till viss del skillnader mellan olika elevgrupper

Granskningen visar att rektorn inte skapat sig en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader som finns bland skolans elever avseende deras läsvanor och läsintresse. Det framgår av intervjun med rektorn att hon och skolans personal har kännedom om de generella skillnader som finns i samhället vad beträffar intresset av läsning, exempelvis emellan pojkar och flickor, men det har inte förts en strukturerad gemensam dialog på skolan om hur detta påverkar elevernas intresse för läsning. Rektorn har heller inte gjort någon uppföljning av hur läsintresset och läsvanorna ser ut bland eleverna på skolan.

Rektorn har däremot en övergripande bild av elevernas läsförmåga på skolan. Det framgår av intervjuerna med såväl rektorn som lärarna att elevernas läsförmåga tidigt testas och följs upp. Granskningen visar vidare att lärarna arbetar med att identifiera vad eleverna är intresserade av att läsa och att de sedan matchar böcker med elevernas intressen. Läsning är även en integrerad del av alla ämnen på skolan och lärarna arbetar med olika teman för att stimulera elevernas intresse till läsning. Därutöver har några lärare noterat att pojkarna generellt sett läser mindre än flickor. Dessa lärare arbetar därför på olika sätt med att ge pojkar vägledning att finna böcker och texter som intresserar dem i syfte att locka dem att läsa mera.

Granskningen visar att rektorn förmedlar höga förväntningar på elever och skolpersonal och att det egna bemötandet påverkar normer relaterat till läsning. Lärarna berättar att rektorn har varit tydlig med att läsning är viktigt och att det ska ingå i alla ämnen och att alla elever ska läsa varje dag. Ett antal lärare berättar att de på olika sätt försöker att vara läsande förebilder. Några lärare berättar att de läser samtidigt som eleverna och en annan lärare uppger att hen brukar berätta om vad hen själv läser just nu. Några lärare berättar att rektorn ofta deltar i undervisningen i samband med att de har olika teman, exempelvis vid Nobeldagen och när de har Astrid Lindgren-temat.

Skolan bedriver i viss mån ett utvecklingsarbete avseende läsfrämjande insatser i undervisningen och utbildningen

Granskningen visar att rektorn i viss mån intar en aktiv roll när det gäller de läsfrämjande insatserna i utbildningen. Såväl rektorn som lärarna berättar att rektorn är drivande i skolans pedagogiska arbete, men att det främst är lärarna som uppmärksammar rektorn på om någon särskild insats behöver vidtas inom ramen för just det läsfrämjande arbetet. Lärarna beskriver rektorn som mycket drivande i att utveckla skolans undervisning. Lärarna ger ett antal exempel på utvecklingsinsatser som rektorn initierat. Rektorn har bland annat sett till att skolan deltagit i läslöftet. Vidare berättar lärarna att rektorn även deltar i olika projekt som lärarna arbetar med, till exempel arbetet med Nobeldagen. Lärarna säger att de uppfattar rektorn som stödjande i de fall då de aktualiserar någon särskild fråga kopplad till det läsfrämjande arbetet. Vidare berättar lärarna att rektorn skickar dem e-post med aktuell forskning som berör olika pedagogiska frågor.

Granskningen visar dock vidare att rektorn inte gjort någon samlad uppföljning eller utvärdering specifikt av det läsfrämjande arbetet på skolan. Däremot framgår det av intervjuerna med såväl rektorn som lärarna att rektorn har god kännedom om lärarnas arbete och hur de arbetar med läsning dels genom en kontinuerlig dialog som genom återkoppling ifrån de olika pedagogiska forum som finns på skolan.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas inom följande:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir mer metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Rektorn behöver även leda ett arbete för att skapa fysiska och sociala miljöer i skolan som stimulerar elevernas intresse för läsning. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser.

Granskningen visar att rektorn har skapat rika förutsättningar för samverkan mellan lärare, men att den samverkan som sker mellan lärare samt över stadiegränser i begränsad utsträckning handlar specifikt om det läsfrämjande arbetet. Av granskningen framkommer att det saknas en övergripande samverkan om det läsfrämjande arbetet på skolan där skolans samtliga lärare deltar, även om enskilda lärare och arbetslag arbetar aktivt med läsfrämjande insatser i undervisningen.

Granskningen visar vidare att det finns en tämligen stor variation i vilken utsträckning skolbiblioteket används i undervisningen. Lärarna i årskurserna 6-9, i

synnerhet i årskurserna 8-9, nyttjar inte skolbiblioteket i någon större utsträckning. Därutöver är de på förhand bokade besökstiderna för klasserna villkorade till vilken mån den biblioteksansvarige har fått i uppdrag att arbeta med andra uppgifter. Granskningen visar även att utbudet i skolbiblioteket främst riktar sig till eleverna i de lägre årskurserna.

Granskningen visar vidare att det finns en variation i huruvida de fysiska läsmiljöerna på skolan är utformade för att stimulera till läsning. Det framgår av granskningen att ett antal klassrum, framförallt för elever i förskoleklass och årskurserna 1-5, har blivit inredda för att bland annat locka eleverna till läsning. Dock visar granskningen att korridorer och andra gemensamma utrymmen inte på samma sätt är anpassade till att stimulera elevernas läsintresse.

Av läroplanen för grundskolan framgår att utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska stärka elevernas vilja att lära och tillit till den egna förmågan.⁶ Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvar för skolans resultat.⁷ Vidare ska huvudmannen enligt skollagen se till att eleverna i grundskolan har tillgång till ett skolbibliotek.⁸ Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever får tillgång och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Vidare framhåller Skolverket att skolans fysiska och sociala miljö är viktig för att stimulera elevernas läsintresse. Att det finns stimulerande läsmiljöer på en skola signalerar att läsning är viktigt. Till den stimulerande läsmiljön hör inte endast möblering och inredning utan också ett brett, varierat och synligt utbud av texter.⁹

I syfte att väcka, bibehålla samt att ytterligare stimulera elevernas läsintresse rekommenderar Skolinspektionen rektorn att utveckla skolans läsfrämjande arbete så det blir mer metodiskt och långsiktigt. För att höja kvaliteten behöver rektorn uppmuntra och skapa förutsättningar för samverkan och kunskapsspridning gällande läsfrämjande arbete inom organisationen, såväl inom ämnen som över ämnes- och stadiegränser specifikt kring det läsfrämjande arbetet.

Vidare behöver rektorn planera och organisera verksamheten så att fler lärare, i synnerhet i årskurserna 8-9, använder skolbiblioteket i det läsfrämjande arbetet.

⁶ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

⁷ Ibid. 2.8 Rektorns ansvar.

⁸ 2 kap 36 § skollagen.

⁹ Skolverket (2021). Modul Stimulera läsintresse från ett jämställdhetsperspektiv, Del 4. Konkreta sätt att stimulera läsintresse.

Detta gäller i synnerhet lärarna på högstadiet. Rektorn behöver vidare leda ett arbete för att skapa tillgängliga fysiska och sociala miljöer i skolan. Detta utvecklingsarbete omfattar inte bara klassrummen utan även skolans gemensamma utrymmen såsom korridorer och uppehållsrum. Detta i syfte att stimulera elevernas läsintrasse. Rektorn med personal behöver göra eleverna delaktiga i utformningen av dess miljöer. Till den stimulerande miljön hör både möblering och inredning samt ett brett, varierat och synligt utbud av texter.¹⁰ Skolgården kan också göras till en del av den stimulerande läsmiljön genom att rastaktiviteter som högläsning eller tyst läsning arrangeras. I Skolverkets kompetensutvecklingsutbildning *Stimulera läsintrasse* ges konkreta exempel på hur läsmiljön i skolan kan synliggöras och förstärkas.¹¹

- Rektorn och skolpersonalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintrasse och läsvanor bland eleverna på den egna skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.

Granskningen visar att rektorn och lärarna förvisso har gjort insatser för att följa upp mönster och skillnader vad gäller elevernas läsförmåga. Rektorn leder dock inte något arbete för att skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader vad gäller läsintrasse och läsvanor bland eleverna på den egna skolan.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹² Rektorn ansvarar för att planering, uppföljning och utvecklingen av utbildningen genomförs på skolenhetsnivå.¹³ Av skollagen framgår vidare att utbildningen inom hela skolväsendet ska främja en livslång lust att lära. Alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.¹⁴ Enligt läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.¹⁵

¹⁰ Skolverket (2021). Modul Stimulera läsintrasse utifrån ett jämställdhetsperspektiv, Del 4. Konkreta sätt att stimulera läsintrasse.

¹¹ Skolverket (2021). Modul Stimulera läsintrasse, Del 3. Läsmiljö – att skapa rum för läsande. Idéer för utveckling av läsmiljön.

¹² 2 kap. 9 § skollagen.

¹³ 4 kap. 4 § skollagen.

¹⁴ 1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen.

¹⁵ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

Sverige har under ett antal år sett ett vikande läsintresse bland barn och unga.¹⁶ Elevernas lust att läsa tycks också avta med stigande ålder, detta samtidigt som grundskolans högre årskurser bjuder på allt mer avancerade och krävande texter.¹⁷ Vidare finns det orosmoln kopplade till en bristande likvärdighet avseende såväl läsförståelse som läsintresse, relaterat till både kön och socioekonomisk bakgrund.¹⁸ Elever med utländsk bakgrund ofta sämre förutsättningar än elever med svensk bakgrund. Deras föräldrar har oftare lägre utbildning och lägre inkomst. Boendesituationen kan också se annorlunda ut jämfört med elever med svensk bakgrund.¹⁹ Med ett minskande intresse för läsning och ökande skillnader mellan elever, ökar betydelsen av skolornas läsfrämjande arbete och vikten av att skolan hittar sätt att stimulera och vidga samtliga elevers läsintresse och läsning.²⁰

Skolinspektionen rekommenderar rektorn med personal att utveckla arbetet med att uppmärksamma mönster och skillnader mellan olika elevgrupper när det gäller läsintresse och läsvanor. I arbetet med att följa upp elevernas läsintresse och läsvanor kan läsaneundersökningar²¹ genomföras i olika årskurser och elevgrupper. Rektorn kan utifrån en sådan uppföljning och analys skapa en utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att möta eventuella mönster och skillnader som identifierats på den egna skolan. Uppföljningar och analyser av elevernas läsintresse och läsvanor kan också användas av lärarna i svenska för att motverka mönster som begränsar eleverna i deras läsning.

På Skolinspektionens vägnar,

Beslutet har fattats av Stina Johansson, beslutsfattare.

Föredragande i ärendet har varit utredare Robert Östberg. I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Caroline Engskär och Lena Johansson deltagit.

¹⁶ SOU 2018:57. *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället*. s. 232, 248, 276. Skolverket (2019). *PISA 2018 15-åringars kunskaper i läsförståelse, matematik och naturvetenskap*. Internationella studier 487, s. 45–46. Skolverket (2017). *PIRLS 2016 Läsförståelse hos svenska elever i årskurs 4 i ett internationellt perspektiv*, s. 39–40. Statens Medieråd (2019). *Ungar och Medier*, s. 7.

¹⁷ Statens Medieråd (2019), s. 7.

¹⁸ SOU 2018:57, s. 26.

¹⁹ Skolverket (2018).

²⁰ SOU 2018:57, s. 89.

²¹ Se exempelvis <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/stimulera-lasintresse-utifran-ett-jamstalldhetsperspektiv/del-1-lasintresse-och-lasvanor> (Hämtad 2022-05-23).

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Malmens montessori under höstterminen 2021. Granskningen har genomförts på distans via digitala intervjuer. Vid intervjuerna har information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten inhämtats. Intervjuerna genomfördes av utredarna Robert Östberg och Lena Johansson.

Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare som undervisar i svenska i årskurserna 4–6.
- Två gruppintervjuer med lärare som undervisar i textrika ämnen.
- En intervju med bibliotekspersonal.
- En intervju med skolans rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt Skolverkets officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från intervjuerna för faktakontroll.

Fakta om granskad verksamhet

Malmen Montessori, med Malmen Montessori som huvudman, är en skola med förskoleklass och grundskolans årskurser 1–9. Skolenheten leds av en rektor. På Malmen Montessori är totalt 580 elever inskrivna. Av dessa går 240 elever i förskoleklass och årskurserna 1–3, 174 elever i årskurserna 4–6 och 166 elever i årskurserna 7–9. Vid skolan undervisar tio lärare i ämnet svenska på mellanstadiet. Av dessa är åtta legitimerade. Tre lärare av dessa tio lärare saknar behörighet att undervisa i ämnet svenska. Vid skolan finns ett skolbibliotek där en i personalen är ansvarig för skolbiblioteket.

Bilaga 2: Författningsstöd

Av skollagen framgår att utbildningen inom hela skolväsendet ska främja en livslång lust att lära. Alla barn och elever ska få den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt de nationella målen. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.²²

Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.²³ Av kursplanen i svenska framgår att undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva.²⁴ Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling.²⁵

Skolan ska vara en god miljö för utveckling och lärande. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.²⁶ Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Lärarna ska stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan.²⁷ Läraren ska vidare: ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.²⁸

Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas

²² 1 kap. 4 § samt 3 kap. 2 § skollagen (2010:800).

²³ Förordning (SKOLF5 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. Skolans uppdrag.

²⁴ Ibid. 5.18. Svenska. Syfte.

²⁵ Ibid. 2.2 Kunskaper.

²⁶ Ibid. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. God miljö för utveckling och lärande.

²⁷ Ibid. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

²⁸ Ibid. 2.2 Kunskaper. Riktlinjer.

utveckling och lärande. Läraren ska i samverkan med [...] lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande.²⁹

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.³⁰ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.³¹ Rektorn ansvarar för att planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (systematiskt kvalitetsarbete) genomförs på skolenhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.³²

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Vidare har rektorn ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.³³

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna, bland annat jämställdhet.³⁴ Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.³⁵

²⁹ Ibid. 2.5 Övergång och samverkan.

³⁰ 2 kap. 9 § skollagen (2010:800).

³¹ Ibid. 2 kap. 10 §.

³² Ibid. 4 kap. 4–5 §§.

³³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 2.8. Rektorns ansvar.

³⁴ 1 kap. 5 § skollagen (2010:800).

³⁵ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 1. Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Utvecklingsområde 1: Lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett strukturerat sätt ta reda på samtliga elevers läsintresse och läsvanor för att synliggöra eventuella mönster och skillnader i de egna elevgrupperna. Med ett sådant underlag har lärarna en grund för att på ett genomtänkt och varierat sätt kunna stimulera alla elevers läsintresse och läsvanor.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet för att främja elevernas intresse för läsning och utveckling av goda läsvanor så att det blir mer metodiskt och långsiktigt. I detta arbete behöver rektorn aktivt verka för att samverkan och kunskapsspridning sker kring det läsfrämjande arbetet. Rektorn behöver även leda ett arbete för att skapa fysiska och sociala miljöer i skolan som stimulerar elevernas intresse för läsning. Vidare behöver rektorn och lärarna tillsammans utveckla arbetet så att skolbiblioteket används som en resurs i det läsfrämjande arbetet i samtliga årskurser.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Rektorn och skolpersonalen behöver genom kontinuerliga uppföljningar och analyser skapa en övergripande bild av eventuella mönster och skillnader gällande läsintresse och läsvanor bland eleverna på den egna skolan, samt vid behov genomföra insatser för att möta identifierade skillnader.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur skolenhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?
